



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 77/2026-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Slovenský zväz záhradkárov - Základná organizácia 4-37 Záhorská Bystrica - Leopoldov Majer**, Ľubovnianska 3193/8, Bratislava, IČO 31 746 292, zastúpeného ARDEN LEGAL & TAX s. r. o., Jelačičova 8, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV č. k. 7C/9/2022-498 z 24. septembra 2025 takto

### r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

### O d ô v o d n e n i e :

#### I.

#### Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením mestského súdu o zmene výroku o výške trov konania označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v spore vedenom na mestskom súde sa sťažovateľka proti žalovanému Lesnému pozemkovému spoločenstvu [REDACTED] domáhala určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Mestský súd rozsudkom z 23. novembra 2023 žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania vo výške 100 %. Konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky, keďže účelom zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 64/1997 Z. z.“) je vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v zriadených záhradkových osadách v prospech užívateľov pozemkov, ktorými sú členovia záhradkárskej organizácie (sťažovateľky), ako aj pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, právnickej osoby, ktorá nebola v čase podania žaloby ani v čase rozhodovania mestského súdu vlastníkom sporných nehnuteľností. Žalovaný je správcom spoločnej nehnuteľnosti, ktorá

je v podielovom spoluvlastníctve jeho členov. Tých môže zastupovať v konaní o vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v záhradkovej osade, no nie je pasívne vecne legitimovaným.

3. Mestský súd konajúci vyšším súdnym úradníkom uznesením z 23. apríla 2024 rozhodol o výške náhrady trov konania 373,19 eur. Keďže žaloba bola zamietnutá a k hmotnoprávnej zmene účastníkov vlastníckeho vzťahu nedošlo, považoval za základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jednu trinástinu výpočtového základu podľa § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný sťažnosť z dôvodu nesprávneho určenia tarifnej hodnoty sporu a následne aj základnej sadzby tarifnej odmeny a poukázal na znalecký posudok č. 42/2012 a nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2012. Okrem toho namietal aj nepriznanie odmeny za dva úkony právnej služby.

4. Napadnutým uznesením mestský súd zmenil výrok uznesenia vyššieho súdneho úradníka tak, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 12 885,02 eur. Vychádzajúc z hodnoty predmetu sporu 1 572 904,34 eur podľa znaleckého posudku znalca [REDAKOVANÉ], stanovil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby podľa § 10 ods. 2 vyhlášky vo výške 3 567,25 eur.

## II.

### Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta, že pokiaľ mestský súd jeho žalobu zamietol z dôvodu, že bola podaná zjavne neoprávnenou osobou, nemohlo mu byť prisúdené vlastnícke právo. Žaloba bola podaná omylom, ktorý sa sťažovateľ snažil napraviť na pojednávaní 7. novembra 2023, čo mu však mestským súdom nebolo umožnené. Proti rozsudku sa nebránil, keďže vychádzal z predpokladu, že obdobne ako pri vyrubení súdneho poplatku, aj náhrada trov právneho zastúpenia bude vypočítaná „iba“ zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu. Zároveň ako dôvod absencie obrany proti rozsudku vo veci samej uvádza, že si uvedomil nedostatok právomoci mestského súdu, keďže konať mal okresný úrad v konaní podľa zákona č. 64/1997 Z. z.

6. Napadnuté uznesenie považuje za prekvapivé. Vychádzajúc z dôvodov rozsudku vo veci samej, žaloba nijako neohrozovala vlastníctvo žalovaného, predmet sporu nemohol byť identifikovaný ako nehnuteľnosť, ktorej vlastníctvo môže byť prisúdené ktorejkoľvek zo strán sporu. Inými slovami, žaloba sťažovateľa materiálne nesmerovala voči vlastníckemu právu žalovaného. Preto sa nestotožňuje so záverom, že predmet sporu bol oceneľný peniazmi, resp. že jeho hodnotu bolo možné určiť na základe neaktuálneho znaleckého posudku.

7. Navyše, mestský súd nebol oprávnený o žalobe konať a rozhodnúť, čo vyplýva zo zákona č. 64/1997 Z. z., v zmysle ktorého je na vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v záhradkových osadách príslušný okresný úrad. Mestský súd mal preto konanie zastaviť, nevytvárať trovy konania. Na nedostatok jeho právomoci bol upozornený v písomnom podaní žalovaného z 9. novembra 2022.

### III.

#### Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s rozhodnutím o výške trov konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorú mestský súd určil z hodnoty predmetu sporu podľa § 10 ods. 2 vyhlášky.

9. Ústavný súd už opakovane vyslovil, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu zakladajúcu porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Preto k problematike nákladov konania (vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej) pristupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (porov. napr. I. ÚS 60/2025, I. ÚS 355/2022, II. ÚS 398/2024, III. ÚS 546/2023).

10. V prvom rade ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti uplatnené výhrady týkajúce sa samotného nároku na náhradu trov konania (nedostatok právomoci mestského súdu), ako aj ich výšky (predmet sporu nebol ocenený peniazmi, neaktuálnosť znaleckého posudku) neuplatnil už skôr v napadnutom konaní.

11. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu pritom vyplýva, že nepripúšťa námietky, ktoré sťažovateľ uplatňuje po prvýkrát až v konaní pred ním samým (porov. II. ÚS 232/2022, I. ÚS 18/2025, I. ÚS 466/2024, resp. IV. ÚS 588/2023 publikované v ZNaU pod č. 90/2023).

12. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou orgánu verejnej moci (napr. Vernarský, M. Ústavná sťažnosť a opravné prostriedky v civilnom procese. Justičná revue, roč. 68, č. 3/2016, s. 248). Princíp subsidiarity zasahuje aj do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti a sťažovateľ je povinný podľa judikatúry ústavného súdu uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na konanie o ústavnej sťažnosti. Uvedené je zároveň aj vyjadrením zásady sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti všeobecných súdov (IV. ÚS 303/04). Ústavný súd má tak kompetenciu zasiahnuť, len keď všeobecné súdy v rámci konania poskytnutého sťažovateľovi zlyhajú (I. ÚS 570/2023).

13. Z bodu 6 napadnutého uznesenia je zrejmé, že sťažnosť žalovaného proti uzneseniu o výške trov konania bola sťažovateľovi doručená 22. júna 2024, no možnosť vyjadriť sa k nej nevyužil.

14. Aké právne prostriedky nápravy musí sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti využiť, ústavný súd posudzuje vždy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti každého prípadu. V otázke posúdenia, či vyjadrenie k sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania je možné považovať za účinný právny prostriedok, ústavný súd poukazuje na to, že právny prostriedok nápravy je dostupný, ak na jeho uplatnenie je oprávnený priamo dotknutý subjekt, ktorý sa domáha ochrany svojich práv, a s jeho uplatnením je spojená povinnosť príslušného orgánu verejnej moci vo veci konať a rozhodnúť. Právny prostriedok nápravy možno považovať za účinný, ak orgán verejnej moci, ktorý je príslušný o ňom konať a rozhodnúť, disponuje dostatočnou kompetenciou, ktorá mu z hľadiska rozsahu prieskumu umožní vysporiadať sa s podstatou relevantných skutkových tvrdení a právnej argumentácie dotknutého subjektu domáhajúceho

sa ochrany svojich práv a z hľadiska mocenských oprávnení zverených štátom disponuje tento orgán verejnej moci primeranou právomocou na poskytnutie dostatočnej a účinnej nápravy zisteného porušenia práv dotknutého subjektu (Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 323 – 340.) (porov. II. ÚS 232/2022, I. ÚS 255/2025).

15. Neuplatnenie dostupnej námietky spôsobom, na ktorý by všeobecný súd alebo iný orgán musel reagovať s možnosťou relevantnej korekcie, a oproti tomu jej uplatnenie až ako námietky v ústavnej sťažnosti je procesne diskvalifikačné s konzekvenciou legálne definovanou tak, že ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietne pre jej neprípustnosť. Aj vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ neuviedol dôvody, pre ktoré relevantnú námietku pochybenia v konaní o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka nevzniesol, možno ustáliť, že sa v rámci sťažnostného konania, ktorého ústavnosť je v tomto konaní preskúmaná, v rozpore so všeobecne uznávanou zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* (právo patrí bdelym) a zanedbaním procesnej povinnosti sám pozbavil možnosti využiť právny prostriedok na ochranu svojich práv.

16. Na základe uvedeného je podľa názoru ústavného súdu daný dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti ako neprípustnej podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. Nad rámec uvedeného ústavný súd dáva do pozornosti, že podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.

18. V okolnostiach prejednávanej veci je podstatné, že v zmysle citovaného ustanovenia sa za tarifnú hodnotu považuje aj cena práva, ktorých sa právna služba týka. Za cenu práva sa považuje aj hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor.

19. V minulosti sa v rámci súdnej praxe vyskytli názory, že v prípade určovacích žalôb podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016, teraz § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (určenie, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je), ide generálne o spor s neoceniteľným predmetom konania. S týmito názormi nemožno súhlasiť. Sporné boli aj prípady vo veciach určenia vlastníckeho práva k veci, keď nebolo zrejmé, či hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor, je tarifnou hodnotou na účely určenia tarifnej odmeny, alebo či sa v takýchto typoch súdnych sporov vychádza z tzv. neurčitku podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Po novele advokátskej tarify vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 184/2013 Z. z. s účinnosťou od 1. júla 2013 (ďalej len „novela“) boli tieto nejasnosti odstránené. Aj pred touto novelou sa však prevažná časť judikatúry súdov prikláňala k názoru, že aj vo veciach určenia, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, treba pri odmene právnej služby vychádzať z hodnoty veci alebo práva za predpokladu, že predmetom konania je vec alebo právo oceniteľné peniazmi (napr. ústavný súd, sp. zn. I. ÚS 119/2012, Najvyšší súd Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 4/2008, 2 Cdo 259/2008, 5 Cdo 55/2009, 5 Cdo 188/2008, 3 Cdo 100/2009). Takto postupne formované závery sú napokon aj aktuálne aprobované ústavným súdom, ktorý vyslovil právny názor, že pri určení výšky trov právneho zastúpenia, a tým aj tarifnej hodnoty táto vyhláška

preferuje hodnotu sporného práva. V sporoch o určenie vlastníckeho práva k veci je základnou sadzbou tarifnej odmeny hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor [nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 90/2024 z 11. apríla 2024 (ZNaU ÚS 16/2024)].

19.1. V súdnej praxi sa ešte stále môžeme stretnúť s prípadmi, keď sudy aj v konaniach s peňažne oceneným predmetom priznávajú nárok na náhradu odmeny za právne služby z tzv. neurčitku, argumentujúc výlučne ustanoveniami zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) o sadzbe poplatku určenej pevnou sumou. Je to tak napríklad v už uvedených konaniach o určenie, či tu právny vzťah alebo právo k veci je, alebo nie je. Na takýto postup v súčasnej dobe nie je dôvod. Napokon na túto otázku dal odpoveď už ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 119/2012 zo 16. mája 2012, v ktorom konštatoval, že pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom daného súdneho sporu, peniazmi ocenené, potom sa táto čiastka (suma) považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k takejto veci, pretože citovaný právny predpis (vyhláška, pozn.) dôsledne rozlišuje situácie pre náhrady trov konania, kedy je predmet právneho sporu, o ktorom vlastníctve sa rozhoduje, peniazmi ocenený, a kedy nie je. Preto nie je možné vychádzať z názoru, že daná situácia nie je právom regulovaná a že vždy, keď je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k veci, nemožno tento predmet konania peniazmi oceniť z hľadiska tarifnej odmeny podobne, ako je to pri vyrubovaní súdneho poplatku za určovací návrh na začatie konania podľa zákona o súdnych poplatkoch. Tento nález ústavného súdu vychádzal z právneho stavu platného a účinného do 30. júna 2013. Citovanou novelou účinnou od 1. júla 2013 bolo ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky doplnené tak, že tarifnou hodnotou sa rozumie aj hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu (porov. *Fiačan, I., Kerecman, P., Baricová, J., Hellenbart, V., Sedlačko, F. a kol. Vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátska tarifa). Komentár. 2. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2024. s. 76.*)

20. Napadnuté konanie sa začalo, resp. úkony právnej služby boli bezpochyby vykonané po účinnosti citovanej novely, a na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2012 napokon odkazuje aj mestský súd v napadnutom uznesení (aj keď iba uvedením jeho spisovej značky s uvedením nesprávneho dátumu jeho vydania). Uvedené má za následok záver, že aj v prípade absencie dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako neprípustnej by ju ústavný súd vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 12. februára 2026**

**Miroslav Duriš**  
predseda senátu